

DESET LET ÚSTAVU PRO MEZINÁRODNÍ POLITIKU A EKONOMII V PRAZE

Československý Ústav pro mezinárodní politiku a ekonomii vznikl v roce 1957 a zahájil svou činnost na podzim téhož roku. Šlo ve skutečnosti o ukončení několikaletého procesu, neboť první návrhy na zřízení podobného ústavu se objevily již počátkem padesátých let a o mnohých z nich bylo velmi seriózně jednáno. Úspěchy i neúspěchy těchto plánů vytvořily jak jisté zkušenosti pro nový ústav, tak byly i důkazem velké potřeby vědeckého pracoviště, jež by se vědecky zabývalo mezinárodními vztahy, světovou politikou a hospodářstvím a československou zahraniční politikou.

Vznik ÚMPE v r. 1957 je vlastně prvním dokladem toho, jak ústav byl a je úzce spojen s celkovým vývojem mezinárodních vztahů. V období studené války nebylo totiž tolik potřebné zabývat se vědecky mezinárodními vztahy, když ty se omezovaly na nezbytné minimum. Proto také návrhy na založení ústavu nacházely jen omezenou podporu. Teprve celkové uvolnění mezinárodního napětí v polovině padesátých let vytvořilo příznivé podmínky pro rozvoj mezinárodních styků i pro vědecký výzkum této problematiky.

Již vytvoření ústavu bylo tedy úzce spjato se světovou politikou a zamýšlíme-li se dnes nad prvním desetiletím činnosti tohoto vědeckého pracoviště, vystupuje toto spolejně ještě výrazněji do popředí. Všechny změny v mezinárodních vztazích, to, že některé problémy světové politiky zvláště vystoupily do popředí zájmu veřejnosti, a naopak, jiné zase ustoupily do pozadí, se odrazily velmi výrazně v činnosti ústavu a velmi silně ovlivnily vytváření jeho dnešního odborného profilu.

Podle etap vývoje mezinárodních vztahů je možno určit období rozvoje ústavu.

Dnešní jeho organizační struktura je ovšem velmi pružná a může se maximálně přizpůsobit měnícím se potřebám praxe; odpovídá ve velké míře požadavkům, které na výzkum klade současná mezinárodní situace.

Počátky činnosti ÚMPE

V roce 1957 začalo v ÚMPE pracovat jen několik málo pracovníků. Obtíže, které se před ústavem vršily, se zdály být nepřekonatelné. Studovat mezinárodní vztahy prakticky bez knihovny a dokumentace bylo nesmírně obtížné a nepochybně obtížnější než v jiných vědních oborech, kde je většinou možno spolupracovat s příbuznými vědními obory. Částečně tyto nedostatky pomáhala odstranit knihovna ministerstva zahraničních věcí, která patřila ke špičkovým knihovnám tohoto druhu.

Pokud jde o výzkumnou práci stalo se kádrovým základem ústavu několik pracovníků nedávno zrušené fakulty mezinárodních vztahů, kteří měli přece jen jistou zkušenost z vědecké práce v tomto oboru a právě měli v tisku rozsáhlou práci *O československé zahraniční politice 1918—1939*. (Později byla vydána v Moskvě v ruském překladu.) K nim se připojilo několik mladých nadějných pracovníků, především absolventů fakulty mezinárodních vztahů.

Z těchto všech důvodů byly počátky činnosti ústavu poplatny historickému odbornému zaměření většiny pracovníků, postupně však historický výzkum byl doplněn politicko-vědným, ekonomickým, právnickým, částečně sociologickým, vojenským ap. Jen postupně se pracovníci ústavu seznamovali se zkoumanou proble-

matikou, hledali nejhodnější formy práce a metodologii jednotlivých vědních oborů na úseku studia mezinárodních vztahů. Je možno říci, že pracovníci postupně kladli základy československému výzkumu mezinárodních vztahů, který se v Československu od konce druhé světové války do té doby téměř nikde neprováděl. Je pochopitelné, že od počátku byla veškerá činnost ústavu řízena z hlediska potřeb čs. zahraniční politiky.

První plány zaměřily pozornost pracovníků ústavu na zpracování poválečného vývoje řady evropských i mimoevropských zemí. Tyto materiály byly využity a oceněny jak zahraničně politickou praxí, tak i jeho studijní pomůcky, jichž byl právě v době nástupu mírového soužití velký nedostatek a téměř neuspokojitelná potřeba. Prvními pokusy o poněkud syntetičtější pohledy na problematiku vyspělých kapitalistických zemí a na rozvíjející se národně osvobozené hnutí byly publikace *Pakty* (později přepracované pro vydání v NDR a Maďarsku) a *Soumrak kolonialismu*, jež byly mimo jiné plně využity i pro propagandu, především v rámci různých stranických školení. V roce 1958 byla také do tisku připravena první ročenka, jež pod názvem *Mezinárodní vztahy* vychází každoročně.

Jedním z hlavních úkolů v této první etapě činnosti ústavu byla příprava mezinárodní vědecké konference k 20. výročí mnichovského diktátu, která se uskutečnila v září 1958 v Praze, za účasti odborníků z SSSR, Polska, Francie, Velké Británie, NDR, Maďarska, Itálie, Bulharska, Rumunska, Holandska a Kanady. Spolupřátelatel byl Historický ústav ČSAV, Karlova universita a Československá historická společnost.

K tomuto výročí byly publikovány dva sborníky *Mnichov v dokumentech*, sv. I. a II., shromažďující mezinárodní a ve druhém díle vnitrostátní dokumenty tohoto pohnutého období, a dále se sovětskými historiky připravený sborník *Nové dokumenty k historii Mnichova*. Z referátů a diskusních příspěvků na konferenci byl pořízen sborník pod názvem *Kdo zavinil Mnichov*, z něhož byly vydány výtahy v anglickém a francouzském jazyce (*Lectures on the History of Munich* a *Contributions à l'histoire de Munich*) a v NDR německý výtah pod názvem *Die Hinter-*

gründe des Münchener Abkommens.

Konference měla i dosti velký ohlas mezinárodní a především pomohla navázat novému ústavu první mezinárodní vědecké kontakty, které byly postupně a cílevědomě dále rozvíjeny.

Evropská bezpečnost a německá otázka

Konference k výročí Mnichova měla však nejen historický aspekt. Hrozba německého imperialismu byla vždy osudovou pro dějiny českého a slovenského národa a proto se musely problémy evropského míru a bezpečnosti dostat výrazně do popředí ve výzkumné činnosti ústavu. Vzhledem k tomu, že koncem padesátých let vystoupila otázka německého znovu-vyzbrojení, jakož i různé otázky vztahů k oběma německým státům včetně mírové smlouvy s nimi opět do popředí, zaměřil se tímto směrem i výzkum ÚMPE.

Nejvýznamnějšími pracemi tohoto období jsou sborník *ČSR a Německo*, shromažďující hlavní dokumenty o československé politice v německé otázce a sborník *Mezinárodní postavení a zahraniční politika NSR*, který znamenal pro ústav velmi mnoho, i v metodologickém hledání ústavu. Šlo o první týmovou práci v ústavu, který byl také z tohoto hlediska kladně přivítán československou kritikou.

V tomto období však zdaleka nešlo jen o výzkumnou práci, ale i o koordinaci a správné plánování výzkumu na úseku německé problematiky. I této činnosti se ústav ujal s velkou energií a iniciativností a v rámci nově vytvořené komise pro výzkum německé problematiky pomohl koordinovat jak výzkum, tak i dokumentaci. V ÚMPE se vytvořilo celostátní dokumentační středisko, jehož úkolem bylo nejen shromažďovat literaturu, tisk a dokumenty k německé problematice, ale i pravidelně vydávat informační bulletin, věnující pozornost československému i zahraničnímu výzkumu na tomto úseku.

Po dobrých zkušenostech na tomto úseku se stal ÚMPE iniciátorem spolupráce výzkumných ústavů podobného typu v socialistických zemích v oblasti německé problematiky. Vytvoření stálé komise čtyř, později pěti ústavů znamenalo podstatný krok ke zlepšení vzájemných styků a informovanosti ústavů nejen na tomto vý-

znamném úseku, ale jejich spolupráce vůbec.

Současně s vytvořením stálé mezinárodní komise byla připravena mezinárodní konference o evropské bezpečnosti, která se konala v květnu 1961 v Praze. Konference, společně pořádaná ÚMPE, Institutem mírové ekonomikí i mezinárodních otáčenij z Moskvy, Polským institutem spraw międzynarodowych a Deutsches Institut für Zeitgeschichte z NDR, jakož i čtyřmi časopisy, Mezinárodní politikou z Prahy, sovětským časopisem Mezinárodnaja žižň, polským Sprawę międzynarodowe a berlínským Deutsche Aussenpolitik, se zúčastnili vědečtí představitelé SSSR, Polska, NDR, Bulharska, Francie, Itálie, Maďarska, Rakouska, Rumunska, Velké Británie a Československa. Materiály konference byly připraveny mezinárodní komisí do sborníku, který vyšel pod názvem *Evropská bezpečnost* česky, polsky, rusky, ve zkráceném znění německy a byl pořízen i anglický překlad (*European security*). Do tohoto období činnosti ústavu patří i publikace *Protihitlerovská koalice a jednota Německa* (V. Kotyk).

Velmi významným editorským činem ústavu bylo vydání sborníku *Dokumenty československé zahraniční politiky 1945 — 1960*, jenž vyšel k 15. výročí osvobození Československa a k němuž se nerozlučně pojí první přehledná práce o poválečném vývoji zahraniční politiky socialistického Československa *Československá zahraniční politika 1945 — 1960* (J. Šedivý a K. Kořalková), která byla rovněž přeložena do ruštiny a vydaná v Moskvě. Sem patří i publikace z poválečné historie čs. zahraniční politiky *Február 1948 a mírovoe spolužitie*. Řadu nových otázek nadhoda úvodní stať v nově vydávaných neperiodických sbornících *Otázky mezinárodních vztahů* „K periodizaci čs. zahraniční politiky po roce 1945“ (V. Kotyk).

V tomto prvním období činnosti ústavu byly dále zpracovány a publikovány některé monografie jako například *Mezinárodní postavení Číny po druhé světové válce* (J. Štěpanovský), *Francie, vnitropolitický vývoj* (A. Ort), *15 let čs.-sovětské smlouvy* (V. Kotyk a J. Šedivý), *O kolektivní bezpečnosti* (L. Jahoda a V. Vajnar), *Co je Britské společenství národů* (M. Had), *Co je liga arabských států* (L. No-

vák a K. Výhoda), *Sjednocená arabská republika* (K. Výhoda), *Postupim a dnešek* (V. Kotyk), *Uzavřít mírovou smlouvu s Německem* (Liska, Mareš, Slavík), brožura *Vývoj Spojených států amerických po druhé světové válce* (V. Soják).

Výzkum rozvojových zemí

Počátek šedesátých let byl ve světovém měřítku velmi silně ovlivněn nástupem mladých států, nově se osvobodivších z koloniálního područí, do světové politiky. Výzkum mezinárodních vztahů v Československu se velmi rychle snažil dohnat to, co bylo dosud zameškáno, především proto, že výzkum koloniálních problémů a zemí neměl v Československu tradici, pochopitelně s výjimkou mezinárodně uznávaných odborníků, linguistů, studujících literaturu staré Číny, Persie, Chetitů, Egyptanů ap. Úplně však dosud chyběl výzkum politicko-vědný a ekonomický, jehož výsledky nyní praktická politika neobyčejně silně postrádala.

Toto zaostání československého výzkumu nebylo nějakým československým specifíkem, neboť obdobné problémy musel překonávat společensko-vědní výzkum všech socialistických zemí. Na novou situaci byly připraveny nejlépe bývalé koloniální mocnosti, neboť ty musely vždy co nejlépe znát skutečnou situaci ve svých koloniích, a tak i po osvobození byly nejlépe informovány. Navíc měly velký počet velmi kvalifikovaných lidí s obrovskou osobní zkušeností z těchto zemí, zatímco v Československu bylo obtížné dát dohromady často i jen ty nejzákladnější informace.

Ústavu se dostalo cti, připravit a koordinovat společensko-vědní výzkum rozvojových zemí v Československu. Byl to úkol nesmírně obtížný, do značné míry nad síly ústavu, který byl na tento úkol nedostatečně připraven a vyzbrojen. Bylo přijato několik dalších spolupracovníků, avšak nikdo jim nemohl dát zkušenosti, které potřebovali a na jejich získání bylo potřeba mnoho času, který všude chyběl.

Společně s rozvojem výzkumu rozvojových zemí v ÚMPE se podařilo rozšířit i výzkum ekonomický. Ekonomičtí a politicko-vědní pracovníci se pokusili zkoordinovat československý výzkum rozvo-

vojových zemí a správně jako jeden z důležitých úkolů označili potřebu solidní dokumentace. Ústavu bylo uloženo vybudovat na základě zkušeností s dokumentací k německé problematice celostátní dokumentační středisko pro výzkum rozvojových zemí, jehož velkým přínosem hned od samého počátku bylo vydávání informačního bulletinu o nejrůznější problematice rozvojových zemí.

Jestliže na úseku dokumentace a informací bylo poměrně rychle dosaženo pozitivních výsledků, v oblasti výzkumu bylo třeba čekat na výsledky podstatně déle. Velmi cennou se stala publikace nejdůležitějších dokumentů k některým otázkám rozvojových zemí, jež ústav vydal ve dvou svazcích pod názvem *Dokumenty k národně osvobozenkému hnutí 1955 — 1961*. Téměř současně se začaly objevovat dílčí studie o problematice rozvojových zemí, především ve sbornících *Otázky mezinárodních vztahů*, jež začal ústav vydávat v r. 1961. Patří sem statě: Čtvrtá Francouzská republika a její kolonie v Černé Africe, Cesta kyperského lidu k nezávislosti, Japonská politika vůči zemím jihovýchodní Asie, Jihoafrická unie a Britské společenství národů, Dezintegrace Francouzsko-afriického společenství, Západní Írán — nedílná součást Indonéské republiky, Suroviny v mezinárodních vztazích, Politické a ekonomické problémy Nigérie, Vojenské plány imperialistických mocností na Blízkém a Středním východě, Jižní Korea po druhé světové válce, Organizace amerických států — nástroj severoamerických monopolů k ovládnání Latinské Ameriky, Vývoj Vietnamské demokratické republiky v letech 1945 až 1960, Nevojenská zahraniční pomoc USA rozvojovým zemím, Africko-asijské hnutí solidarity a jeho organizace, Plánování v SAR a Cesta keňského lidu ke svobodě.

O souhrnnější pohled na problematiku rozvojových zemí se pokouší sborník *O zahraniční politice neangažovanosti*, vydaný po konferenci v ÚMPE o této problematice, a dále pak kniha *Socialistická revolúcia a národno-oslobodzovacie hnutie* (V. Opluštil a J. Veselý). Dále sem patří novější monografie zabývající se ekonomickými aspekty jako *Industrializace Indie* (Z. Švejnar a A. Žižka) nebo *Královna bavlna* (A. Tauber). Politické problematice rozvojových zemí věnovali svou

pozornost autoři prací *O Francouzsko-afriickém společenství* (V. Opuštil), *Indonésie 1945 — 1965* (M. Jankovec), *Program spojenectví pro pokrok* (K. Krátký), *Zákruty alžírské revoluce* (V. Opluštil), *Kontinent před bouří* (Šumavský, Seifert, Kučera), *Postavení dělnické třídy v Africe* (V. Opluštil, J. Pátek). *Neviditelné impérium dolára* (K. Táborský).

Zvýšená pozornost, věnovaná oprávněně rozvojovým zemím, neznamenala, že by se ztratila z výzkumného programu ústavu problematika evropská. Dokladem stále velké intenzity, s níž se jednotliví pracovníci ústavu zabývali těmito otázkami, jsou uveřejněné studie v *Otázkách mezinárodních vztahů*: CDU a revanšismus, Francie a kolektivní bezpečnost, Vztah Sociálně demokratické strany Německa k revanšismu, Krize buržoazní demokracie, Smysl požadavku „volného“ pohybu zboží a podstata „společného trhu“ EHS, Úloha NSR v Severoatlantickém paktu, Velká Británie a Evropské hospodářské společenství, Důsledky vstupu Velké Británie do EHS pro země Britského společenství národů, Západoevropský neutrálové a Evropské hospodářské společenství, USA a západoevropská integrace, Neofašismus, Klerikálně autoritativní režim — forma vlády západoněmeckých monopolů, Postoj německé sociálně demokratické strany k řešení německé otázky v letech 1959 — 1962, Nadměrné vojenské výdaje — vážná překážka rozvoje britského hospodářství po druhé světové válce, K některým politickým a ekonomickým aspektům všeobecného a úplného odzbrojení a Boj o mírové soužití a OSN.

Dále sem patří objemný sborník dokumentů *Německá otázka 1945 — 1963*, (Hajdú, Liska, Šnejdársek), rozsáhlá monografie *Velká Británie 1945 — 1964* (M. Had), základní přehled poválečného vývoje *Svět po druhé světové válce* (V. Soják), aktuální publikace *Zahraníční politika gaullistické Francie* (A. Ort) a sborník z konference pořádané v ÚMPE *Západoevropská integrace*.

Otázky socialistických zemí

Relativně v nejvýhodnější situaci se ocitl výzkum socialistických zemí v okamžiku, kdy se tyto otázky ocitly v popřeh-

dí zájmu praxe i veřejnosti. V době, kdy především hluboké rozpory v mezinárodním komunistickém hnutí, způsobené postupem představitelů Čínské lidové republiky, postavily otázku jednoty a vzájemných vztahů socialistických zemí do popředí, měl již výzkum této problematiky jisté výsledky. V ÚMPE od počátku existovalo oddělení zabývající se výzkumem socialistických zemí a počátkem šedesátých let již měli jeho pracovníci značné zkušenosti z výzkumu těchto otázek a mohli proto poměrně rychle a úspěšně odpovídat na řadu složitých problémů, jak je přinášela denní praxe.

Vedle výzkumu vztahů Československa k jednotlivým socialistickým zemím, jímž byla například věnována publikace *Československo-polské vztahy v letech 1945 — 1961* (K. Kořalková) nebo stať v *Otázkách mezinárodních vztahů* „O československo-bulharských vztazích v letech 1945 — 1962“, zaměřoval se výzkum na problematiku jednotlivých socialistických zemí. Řada zpracovaných materiálů však měla interní charakter, neboť šlo spíše o různé úvahy než o problémy, k nimž bylo již možno zaujmout konečné stanovisko. Navíc zde působily po jistou dobu i deformace marxismu, jež vycházely z představ o totální jednotě a shodnosti problémů všech socialistických zemí.

Nejobtížnější z tohoto hlediska se v šedesátých letech jeví výzkum problematiky Čínské lidové republiky. Obrovský nedostatek ověřených informací, neobvykle složitost celé problematiky a navíc specifický způsob myšlení a vyjadřování odsuzuje výzkum této problematiky buď jen k informačním pracem nebo k rozběrům a úvahám, jež není vždy možné uveřejnit.

Přes všechny tyto nemalé obtíže dosáhl výzkum problémů socialistických zemí značných úspěchů, i když publikační činnost na tomto úseku byla někdy menší. V ústavu byl vydán sborník *Dokumenty sovětské zahraniční politiky 1945 — 1961* a o souhrnný pohled na společné problémy i specifickou, vyplývající jak z geografické polohy, hospodářského rozvoje i národních zvláštností politického vývoje jednotlivých socialistických zemí se pokusila publikace *O zahraniční politice socialistických zemí* (V. Kotyk).

Syntetický pohled nebo srovnání však nijak nezmenšil zájem o vývoj jednotlivých

vých socialistických zemí. V *Otázkách mezinárodních vztahů* vyšla studie „Vývoj Maďarské lidové republiky v letech 1957 — 1963“, samostatně byly vydány publikace *Polská lidová republika* (K. Kořalková a V. Kotyk), *Jugoslávie* (O. Machatka) a některé podobné materiály byly zpracovány jen pro vnitřní potřebu. Vztahům k Sovětskému svazu byly věnovány práce *20 let čs.-sovětské spojenecké smlouvy* (J. Šedivý), *Přátelství, spolupráce, jednota* (J. Šedivý), o spojenectví mezi socialistickými zeměmi publikace *Vytváření systému dvoustranných spojeneckých smluv mezi evropskými socialistickými zeměmi (1943 — 1949)* (K. Kořalková), o finančních vztazích mezi nimi studie *Národní platební bilance v podmínkách rozvíjení mnohostrannosti mezi socialistickými státy* (Č. Konečný) ap. Nejaktuálnějšími problémy se zabývá práce *Proč se bojuje ve Vietnamu* (J. Janouš) a pochopitelně řada článků, neboť na tomto úseku je snad ještě složitější psát knihy než na jiných úsecích výzkumu mezinárodních vztahů, i když i tam všechny práce velmi rychle zastarávají.

Současné úkoly ústavu

Je pochopitelné, že dnešní odborný profil ústavu je výsledkem několikaleté práce a zkušeností z výzkumu. A je proto potěšitelné pro jeho zakladatele, že základní struktura, na níž byl ústav od počátku budován, doznala poměrně jen malé změny, možno spíše říci upřesnění. Tři hlavní oddělení se zabývají výzkumem socialistických zemí, vyspělých kapitalistických zemí a jejich vztahů k ČSSR a složitými problémy rozvojových zemí. Další dvě výzkumné skupiny se zabývají československou zahraniční politikou a výzkumem míru se zvláštním zřetelem na evropskou bezpečnost.

Jistých velmi pozitivních výsledků bylo dosaženo na úseku dokumentace, kde zvláště knihovna ústavu patří na úseku mezinárodních vztahů nepochybně k nejlepšímu v Československu. Pokud jde o ediční činnost, ukazovalo se již delší dobu, že oba bulletin (k německé problematice a k otázkám rozvojových zemí) nemohou ani společně se sborníky *Otázky mezinárodních vztahů* uspokojit publi-

kační potřeby ústavu. Proto má ústav od r. 1966 vlastní časopis, čtvrtletník *Mezinárodní vztahy*, v němž je možno uveřejňovat hlubší studie z oblasti výzkumu mezinárodních vztahů i zaujímat stanovisko k současným problémům světového dění.

Vedle činnosti výzkumné věnují pracovníci ústavu velkou pozornost i činnosti pedagogické ať již ve výchově aspirantů nebo přednáškami na různých fakultách Karlovy university, Vysoké školy ekonomické, Vysoké politické školy při ÚV KSČ nebo University 17. listopadu, kde výchova posluchačů probíhá především ve franštině a angličtině. Velkou práci jednotlivých členů ústavního kolektivu je možno ocenit v propagandistické práci, a to jak v nejrůznějších stranických organizacích tak i v Socialistické akademii.

V pedagogické práci se poměrně nejvíce projevuje hlavní nedostatek práce ústavu, který spočívá v poměrně malé rozpracovanosti teoretických problémů výzkumu mezinárodních vztahů. Od pryního souhrnnějšího pohledu v publikaci *Co jsou mezinárodní vztahy?* (od V. Sojáka) již uplynula řada let a zatím vyšly jen některé články a kratší statě. V tomto směru bude muset ústav v nejbližší době zintenzívnit svou činnost a věnovat této problematice zvýšenou pozornost.

Úkoly ústavu se pochopitelně nevyčerpávají jen výzkumnou a pedagogickou prací. Nemalou pozornost věnoval ústav od

svého založení mezinárodním stykům, avšak je docela pochopitelné, že teprve v poslední době nabyla tato činnost větších rozměrů. Souvisí to s růstem jednotlivých pracovníků ústavu, kteří si teprve postupně získávají jistou zahraniční pres-tiž.

Vedle přednášek zahraničních hostů pořádá ústav několik mezinárodních konferencí a celé řady konferencí a kongresů se jeho pracovníci zúčastnili v zahraničí. Jistým vyvrcholením činnosti ústavu na tomto poli jsou akce letošního roku. Po konferenci československo-polské k 20. výročí podepsání spojenecké smlouvy mezi oběma státy došlo v květnu k setkání ředitelů evropských ústavů mezinárodních vztahů v Československu, v Mariánských lázních. Tato konference vytvořila nové přátelské kontakty mezi obdobnými ústavy řady evropských zemí.

Desáté výročí chce tedy ústav oslavit zintenzívněním veškeré výzkumné činnosti, rozvinutím styků s podobnými ústavy především v Evropě a zlepšením koordinace s ústavy mezinárodních vztahů v socialistických zemích.

I když výsledky ústavu nejsou malé a na úseku společensko-vědního výzkumu v Československu se ústav může směle měřit s řadou i větších ústavů, stává se desáté výročí důvodem k vážnému zamyšlení nad dosavadní prací a k vytýčení nových a složitějších úkolů.

Alexandr Ort

KONFERENCE O ČESKOSLOVENSKO-POLSKÝCH VZTAZÍCH

Dne 2. března se konala v Praze v Ústavu pro mezinárodní politiku a ekonomii vědecká konference o československo-polských vztazích v minulosti a přítomnosti. Podnět k uspořádání konference dalo mimo jiné 20. výročí podpisu smlouvy o přátelství a spolupráci mezi oběma zeměmi. Pořadatel konference byly kromě ÚMPE Ústav dějin evropských socialistických zemí ČSAV, Slezský ústav ČSAV v Opavě a Historický ústav ČSAV.

Konference se zúčastnila řada československých historiků, pracovníci ministerstva zahraničních věcí, představitel polského velvyslanectví, zástupci československého a polského tisku. Z Polska přijeli univerzitní profesor dr. Kazimierz Popiołek, ředitel Śląskiego Instytutu Naukowe-

go v Katowicích, univerzitní profesor dr. Włodzimierz Markiewicz, ředitel Instytutu Zachodniego v Poznani, profesor dr. Henryk Batowski z krakovské university, docent dr. Janusz Żarnowski, vedoucí oddělení zemí střední a jihovýchodní Evropy v Historickém ústavu PAN ve Varšavě, dr. Ryszard Markiewicz, šéfredaktor Spraw Międzynarodowych a dr. Włodzimierz Kowalski, vědecký pracovník Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych ve Varšavě. Konference byla věnována otázce složitých a mnohotvárných vztahů Polska a ČSSR a měla současně i možnost ocenit význam právě uzavřené nové smlouvy o přátelství a spolupráci mezi PLR a ČSSR.

Hlavní referáty přednesli dr. Jaroslav